

326 Additamentum in D. Marcum.

genimine vitis usque in diem illum cum illud bibam novum in regno Dei. 26. Et hymno dicto exierunt in montem Olivarum. 27. Et ait eis Jesus: omnes scandalizabimini in me in nocte ista: quia scriptum est: Percutiam pastorem & dispergentur oves. 28. Sed postquam resurrexero, precedam vos in Galilaeam. 29. Petrus autem ait illi; Et omnes scandalizati fuerint in te, sed non ego. 30. Et ait illi Iesus Amen dico tibi quia tu hodie in nocte hac priusquam gallus vocem bis dederit, ter me es negaturus. 31. At ille amplius loquebatur? Et si oportuerit me simul commori tibi, non te negabo. Similiter autem & omnes dicebant. 32. Et veniunt in praedium cui nomen Gethsemani, & ait discipulis suis: sedete hic donec orem. 33. Et assumit Petrum, & Iacobum, & Ioannem secum & cepit pavere, & tædere. 34. Et ait illis, Tristis est anima mea, usque ad mortem, sustinete hic, & vigilate. 35. Et cum processisset paululum, procidit super terram, & orabat ut si fieri posset, transiret ab eo hora. 36. Et dixit, Abba, Pater omnia tibi possibilia sunt: transfer calicem hunc a me, sed non quod ego volo, sed quod tu. 37. Et venit, & invenit eos dormientes & ait Petro, Simon dormis? non potuisti una hora vigilare? 38. Vigilate, & orate ut non intretis in tentationem. Spiritus quidem promptus est, caro verò infirma. 39. Et iterum abiens, otavit eundem sermonem: dicens. 40. Et reversus denuò invenit eos dormientes (erant enim oculi eorum gravati) & ignorabant quid responderent ei. 41. Et venit tertio, & ait illis: dormite iam, & requiescite. Sufficit, venit hora ecce filius hominis tradetur in manus peccatorum. 42. Surgite eamus, ecce qui me tradet prope est. 43. Et adhuc eo loquente venit Judas Iscariotes unus de duodecim & cum eo turba multa, cum gladiis, & lignis missi à summis sacerdotibus & Scribis, & senioribus. 44. Dederat autem traditor ejus signum eis dicens; quemcumque osculatus fuero, ipse est, tenete eum, & ducite cautè. 45. Et eum venisset, statim accedens ad eum ait: Ave Rabbi: & osculatus est eum. 46. At illi manus iniecerunt in eum: & tenuerunt eum. 47. Unus autem quidam de circumstantibus educens gladium, percussit servum summi sacerdotis: & amputavit illi, auriculam. 48. Et respondens Iesus ait illis. Tanquam ad latronem existis cum gladiis, & lignis comprehendere me? 49. Quotidie eram apud vos in templo docens, & non me tenuistis? sed ut impleantur scripturae. 50. Tunc discipuli ejus relinquentes eum omnes fugerunt. 51. Adolevens autem quidam sequebatur eum amictus sindone super nudo, & tenuerunt eum. 52. At ille relicta sindone nudus profugit ab eis. 53. Et adduxerunt Jesum ad summum sacerdotem, & convenerunt omnes sacerdotes, & Scribae, & seniores, 54. Petrus autem à longè secutus est eum usque intrò in atrium summi sacerdotis & sedebat cum ministris ad ignem, & calefaciebat se. 55. Summi verò sacerdotes, & omne concilium querebant adversus eum testimonium, ut eum morti traderent, nec inveniebant. 56. Multi enim testimonium falsum dicebant adversus eum: & convenientia testimonia non erant. 57. Et quidam surgentes falsum testimonium ferebant adversus eum, dicens: 58. Quoniam nos audivimus eum dicentem: ego dissolvam templum hoc manu factum, & per triduum aliud non manufactum, aedificabo. 59. Et non erat conveniens testimonium illorum. 60. Et exurgens summus sacerdos in medium interrogavit Jesum, dicens: non respondes quidquam ad ea quae tibi obijciuntur ab his? 61. Ille autem tacebat, & nihil respondit. Rursum summus Sacerdos interrogabat eum: & dixit ei: Tu es Christus Filius dei benedicti? Iesus autem dixit illi: Ego sum, & videbitis filium hominis sedentem à dextris virtutis Dei, & venientem cum nubibus caeli. 63. Summus autem Sacerdos scindens vestimenta sua, ait: Quid adhuc desideramus testes? Audistis blasphemiam, quid vobis videtur? qui omnes condemnaverunt eum esse reum mortis. 65. Et ceperunt quidam conspuere in eum, & velare faciem ejus & colaphis eum cedere, & dicere ei; Prophetiza. Et ministri alapis eum caedebant. 66. Et cum esset Petrus in atrio deorsum, venit una ex ancillis summi sacerdotis. 67. Et cum vidisset Petrum calefacientem se, aspiciens illum, ait; Et tu cum Iesu Nazareno eras. 68. At ille negavit dicens neque scio, neque novi quid dicas, Et exiit foras ante atrium, & gallus cantavit. 69. Rursum autem cum vidisset illum ancilla cepit dicere circumstantibus, quia hic ex illis est. 70. At ille iterum negavit; & post pusillum rursus qui astabant, dicebant Petro; Verè ex illis es, nam & Galilaeus es. 71. Ille autem cepit anathematizare, & jurare, quia nescio hominem istum quem dicitis. 72. Et statim gallus iterum cantavit. Et recordatus est Petrus

Cap. XV. Cum Remissionibus. 327

Petrus verbi, quod dixerat ei Iesus: Priusquam gallus cantet bis, ter me negabis. Et cepit flere.

ARGUMENTVM cum Remissionibus.

Omnia, quae noster Evangelista enar-

rat in hoc capite explicata sunt apud D. Mattheum, capite 26. Vide ibi Remissiones cum ipso Textu, D. Marci appo- sito.

CAPUT XV.

ET confestim manè consilium facientes summi sacerdotes cum senioribus, & scribis, & universo concilio, vincientes Jesum, duxerunt, & tradiderunt Pilato. 2. Et interrogavit eum Pilatus: Tu es Rex Iudaeorum? at ille respondens, ait illi, tu dicis. 3. Et accusabant eum summi sacerdotes in multis. 4. Pilatus autem rursus interrogavit eum, dicens: Non respondes quidquam? vide in quantis te accusant. 5. Iesus autem amplius nihil respondit: ita ut miraretur Pilatus. 6. Per diem autem festum solebat dimittere illis unum ex vindictis quemcumque petissent. 7. Erat autem qui dicebatur Barabbas, qui cum seditiosis erat victus, qui in seditione fecerat homicidium. 8. Et cum ascendisset, turba, cepit rogare, sicut semper faciebat illis. 9. Pilatus autem respondit eis, & dixit: Vultis dimittam vobis regem Iudaeorum? 10. Sciebat enim quod per invidiam tradissent eum summi sacerdotes. 11. Pontifices autem concitaverunt turbam, ut magis Barabbam dimitteret eis. 12. Pilatus autem iterum respondens ait illis: quid ergo vultis faciam regi Iudaeorum? 13. At illi iterum clamaverunt, crucifige eum. 14. Pilatus verò dicebat illis: quid enim fecit? At illi magis clamabant, crucifige eum. 15. Pilatus autem volens populo satisfacere, dimisit illis Barabbam, & tradidit Iesum flagellis caelum ut crucifigeretur. 16. Milites autem duxerunt eum in atrium Praetorii, & convocant totam cohortem: 17. Et induunt eum purpura & imponunt ei plectentes spineam coronam. 18. Et ceperunt salutare eum, Ave Rex Iudaeorum. 19. Et percutiebant caput ejus arundine, & conspuerunt eum & ponentes genua adorabant eum. 20. Et postquam illuserunt ei, exuerunt illum purpura, & induerunt eum vestimentis suis, & educunt illum, ut crucifigerent eum. 21. Et angariaverunt praetereuntem quempiam Simonem Cyreneum venientem de villa, patrem Alexandri, & Rufi, ut tolleret crucem ejus. 22. Et perducunt illum in Golgotha locum quod est interpretatum, Calvariae locus. 23. Et dabant ei bibere myrrhatum vinum: Et non accepit: 24. Et crucifigentes eum, diviserunt vestimenta ejus, mittentes sortem super eis, quis quid tolleret. 25. Erat autem hora tertia, & crucifixerunt eum. 26. Et erat titulus causae ejus inscriptus, Rex Iudaeorum. 27. Et cum eo crucifigunt duos latrones unum à dextris, & alium à sinistris ejus. 28. Et impleta est scriptura quae dicit, Et cum iniquis reputatus est. 29. Et praetereuntes blasphemabant eum moventes capita sua, & dicentes: Vah qui destruis templum Dei, & in tribus diebus reaedificas. 30. Salvum fac te ipsum descendens de cruce. 31. Similiter, & summi sacerdotes illudentes ad alterutrum cum Scribis, dicebant: Alios salvos fecit, seipsum non potest salvum facere. 32. Christus Rex Israel descendat nunc de cruce ut videamus, & credamus. Et qui cum eo crucifixi erant, convitiabantur ei. 33. Et facta hora sexta, tenebrae factae sunt per totam terram, usque in horam nonam. 34. Et hora nona exclamavit Iesus voce magna dicens: Eloi, Eloi, lamma sabbathani? quod est interpretatum, Deus meus, Deus meus, ut quid dereliquisti me? 35. Et quidam de circumstantibus audientes dicebant, ecce Eliam vocat. 36. Currans autem unus, & implens spongiam aceto, circumponensque calamo porum dabat ei: dicens, finite videamus si veniat Elias ad deponendum eum. 37. Iesus autem emissa voce magna expiravit. 38. Et velum templi scissum est in duo, à summo usque deorsum. 39. Videns autem Centurio, qui

qui ex aduerso stabat, quia sic clamans expirasset, a: Verè hic homo filius Dei erat. 40. Erant autem mulieres de longè aspicientes, inter quas erat Maria Magdalene, & Maria Jacobi minoris, & Ioseph mater & Salome. 41. Et cum esset in Galilæa, sequebantur eum, & ministrabant ei, & aliæ multæ quæ simul cum eo ascenderant Ierosolymam. 42. Et cum jam serò esset factum (quia erat Parasceve, quod est ante sabbatum.) 43. Venit Ioseph ab Arimathæa, nobilis decurio qui & ipse erat expectans regnum Dei, & audacter introiit ad Pilatum, & petiit corpus Iesu. 44. Pilatus autem mirabatur si jam obijisset; & accessit Centurione, interrogavit eum si jam mortuus esset. 45. Et cum cognovisset à Centurione, donavit corpus Ioseph. 46. Ioseph autem mercatus sindonem, & deponens eum involvit sindone, & posuit eum in monumento quod erat excisum de petra, & advolvit lapidem ad ostium monumenti. 47. Maria autem Magdalene, & Maria Ioseph aspiciabant ubi poneretur.

ARGUMENTUM cum Remissionibus.

Omnia, quæ noster Evangelista scri-

bit in hoc capite, explicata habentur apud D. Matth. cap. 27. Vide ibi remissiones apposto & expenso Textu D. Marci.

CAPUT XVI.

1. ET cum transisset sabbatum, Maria Magdalene, & Maria Jacobi, & Salome emerunt aromata, ut venientes ungerent Iesum. 2. Et valde mane una sabbatorum, veniunt ad monumentum, orto jam sole. 3. Et dicebant ad invicem: Quis revolvat nobis lapidem ab ostio monumenti? 4. Et respicientes viderunt revolutum lapidem. Erat quippe magnus valde. 5. Et introeuntes in monumentum viderunt juvenem sedentem in dextris coopertum stolâ candidâ, & obstupuerunt. 6. Qui dicit illis: nolite expavescere: Iesum quæritis Nazarenum crucifixum, surrexit, non est hic, ecce locus, ubi posuerunt eum. 7. Sed ite, dicite discipulis ejus, & Petro, quia præcedit vos in Galilæam: ibi eum videbitis, sicut dixit vobis. 8. At illæ exeuntes, si gerunt de monumento; in vaserat enim eas tremor, & pavor: & nemini quidquam dixerunt; timebant enim. 9. Surgens autem Iesus mane primâ sabbathi, apparuit primò Mariæ Magdalene, de qua eiecerat septem dæmonia. 10. Illa vadens nuntiavit his, qui cum eo fuerunt lugentibus, & flentibus. 11. Et illi audientes, quia viveret, & visus esset ab ea, non crediderunt. 12. Post hæc autem duobus ex his ambulanti- bus ostensus est in alia effigie euntibus in villam. 13. Et illi euntes nuntiaverunt cæteris: nec illis crediderunt. 14. Novissime recumbentibus illis undecim apparuit: & exprobravit incredulitatem eorum, & duritiam cordis, quia iis, qui viderant eum resurrexisse, non crediderunt. 15. Et dixit eis: euntes in mundum universum prædicate Evangelium omni creaturæ. 16. Qui crediderit, & baptizatus fuerit, salvus erit, qui verò non crediderit, condemnabitur. 17. Signa autem eos qui crediderint hæc sequentur: in nomine meo dæmonia ejicient: linguis loquentur novis. 18. Serpentes tollent: etsi mortiferum quid biberint non eis nocebit. Super ægros manus imponent, & bene habebunt. 19. Et Dominus quidem Iesus postquam loquutus est eis, assumptus est in cælum, & sedet à dextris Dei. 20. Illi autem profecti prædicaverunt ubique, Domino cooperante, & sermonem confirmante sequentibus signis.

ARGUMENTUM cum Remissionibus.

Primò, Vers. 1. Apparet Christus Magdalene, cæterisque piis fœminis; quod explicavi tom. 5. lib. 9. cap. 1. De quo etiam dixi supra Matthæi 28.

Secundò, Vers. 12. Apparet Christus D. duobus discipulis euntibus in Emaus. De quo dixi tom. 3. lib. 9. cap. 3.

Tertiò, Vers. 14. Se ostentat undecim Apostolis, quos mittit per totum orbem evangelizare, concessa potestate credentibus faciendi miracula, & signa, & tandem gloriose in cælum ascendens, sedet ad dexteram Dei; quod explicavi t. 5. lib. 9. cap. 10. & vide infra.

QUÆSTIO I.

Quare recumbentibus undecim discipulis ad mensam, illis resuscitatus apparet Christus?

1. **A**it noster Evangelista in præsentis num. 14. Novissime recumbentibus undecim discipulis apparuit illis Iesus: Cum ultimò Christus D. vult discedere à suis, Apostolis illis ad mensam resuscitatus se ostentat; ut denotaret, quod cibus illis ad mensam tamquam typus Eucharistia corporibus nostris resurrectionem efficiat.

Joan. 6. Ait Christus Joan. 6. num. 55. Qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem, habet vitam æternam, & ego resuscitabo eum in novissimo die: Ubi videtur, quod corporum nostrorum resurrectio in ultima iudicii die ad gloriam ascribatur Eucharistico Sacramento, ut præclare docet noster D. Cyril. ibi in persona Christi dicens. Ego igitur, inquit, qui homo factus sum per meam carnem, in novissimo die comedentes resuscitabo? Ac si corpus Christi, sit quoddam morale instrumentum ad hoc ut beatorum corpora ad immortalem vitam resurgant, ut ad citatum Joannis locum, n. 5. cum communi Doctorum sententia dixi: Unde merito Concil. Nicanum appellat hoc divinum Sacramentum: Symbolum resurrectionis: Et S. Ignatius Epistol. 14. ad Ephes. ait: Pharmacum immortalitatis: & D. Nyssen orat. Catech. c. 37. adjungit: Corpus nostrum non posse consequi immortalitatem, nisi corpori huic immortali Christi fuerit coniunctum. Magnam sanè enco-

Sylveira in Evang. Tom. VI.

nium Eucharistici corporis Christi quoddam nostris corporibus gloriosa nostræ resurrectionis prærogativam conferat.

Post sumptum Eucharisticum Calicem, juxta communem Patrum sententiam, ut suo loco retuli; dixit suis discipulis Christus Matth. 26. num. 29. Dico autem vobis, non bibam a modo (ab hoc nempe tempore) ex hoc genimine vitis, usque in diem illum, cum illud bibam vobiscum novum in regno Patris mei. Per antiqua difficultas, & satis grandis, quomodo in celestia curia calix Eucharisticus novus sit bibendus a Christo D. cum suis electis? de quo multa dixi tom. 5. in Evang. lib. 7. c. 7. q. 42. 43. 44. & aliis.

Pro nostro instituto audiendus D. August. lib. 1. quæst. Evang. cap. 43. & ait: Quid aliud novum vinum, nisi immortalitatem renovandorum corporum intelligere debemus? quod cum dicit: vobiscum bibam, etiam ipsis resurrectionem corporum ad induendam immortalitatem promittit: vobiscum enim non ad tempus, sed ad eandem innovationem dictum, accipiendum est. Et satis pulchre, quod illud suavissimum Nectar hujus Eucharistici Calicis, ac geniminis vitis, non sit amplius cum suis electis bibiturus in hoc sæculo: Sed cum illud bibam vobiscum novum in regno Patris mei: novum ait, id est, novo modo, novoque resurrectionis effectu cum immortalitate in regno Patris mei: Quid enim aliud novum vinum nisi immortalitatem renovandorum corporum intelligere debemus? Et ait Christus: bibam vobiscum novum: Nam etsi gloriosa corporis resurrectio esset multis titulis debita Christo, etiam ex hoc titulo sanguinis sui sibi convenire ostendit, & ut etiam discipulis suo tempore ad similem gloriose, ac beatè corporum resurrectionem feliciter, propinaret. Vobiscum bibam, etiam ipsis resurrectionem corporum ad induendam immortalitatem promittit: ac proinde bibam illum novo effectu seu participabo illius novum effectum resurrectionis, ac immortalitatis, quam producit, ac causat.

QUÆSTIO II.

Quare Christum resurgentem nullus mortalium vidit, ipsum vero ascendentem in cælum viderunt undecim Apostoli?

Hic quæstioni ansam nobis præbet D. Bernardus, in allegoriis novi testamenti, ubi sic addubitan, ait: objicit Christus suis Apostolis. Quia ii, qui viderant eum resurrexisse, non crediderunt. Quid est inquit, quod dixi? Resurgentem illum, nullus legitur vidisse mortalium. Hoc ergo de Angelis accipiendum, quibus resurrectionis testimonium perhibentibus, Apostolorum persilanimitas hæsitavit. Valde mirum, quod resurrectionis mysterium, in quo totius Christianæ rei cardo consistit; nullus legitur vidisse mortalium: Cum statim Christus D. rediivus, ac gloriosus multoties suis discipulis ac multis aliis gloriosus apparuerit, ac cum eis